

Sygn. akt IV U 710/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 kwietnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Jacek Liszka

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Houda

po rozpoznaniu w dniu 30 kwietnia 2015 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania B. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 21 maja 2014 roku nr (...)

w sprawie B. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o dodatek pielęgnacyjny

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się B. R. dodatek pielęgnacyjny począwszy od dnia 1 marca 2014 roku na okres do dnia 28 lutego 2017 roku.

Sygn. akt IV U 710/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 30.04.2015 roku

Decyzją z dnia 21 maja 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił B. R. uznania go za niezdolnego do samodzielnej egzystencji i przyznania dodatku pielęgnacyjnego zgodnie z orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS z dnia 16.05.2014 r.

Od powyższej decyzji odwołał się B. R. podnosząc, iż decyzja ZUS jest dla niego krzywdząca, gdyż od 4 lat pobierał dodatek pielęgnacyjny w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji, a jego stan zdrowia nie poprawił się, wręcz się pogorszył.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości powołując się na przepis art. 75 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wskazał, że odwołujący nie spełnia wszystkich przesłanek, od których uzależnione jest przyznanie prawa do dodatku pielęgnacyjnego, gdyż nie jest osobą niezdolną do samodzielnej egzystencji, ani też nie ukończył 75 lat życia.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. R. urodził się dnia (...) roku. Ubezpieczony od dnia 27.09.2007 r. jest uprawniony do emerytury. W okresie od 1.03.2009 r. do 28.02.2014r. był uznany przez ZUS za niezdolnego do samodzielnej egzystencji i z tego tytułu miał wypłacany dodatek pielęgnacyjny.

Dowód:

- akta ZUS

W dniu 4.02.2014 roku odwołujący się złożył wniosek o ponowne przyznanie dodatku pielęgnacyjnego. Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 29.04.2014 r. został uznany za nadal niezdolnego do samodzielnej egzystencji do dnia 28.02.2017 r. Po rozpatrzeniu zgłoszonego przez ZUS zarzutu wadliwości powyższego orzeczenia komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 16.05.2014 r. stwierdziła brak niezdolności do samodzielnej egzystencji po stronie ubezpieczonego. Wobec powyższego ZUS decyzją z dnia 21.05.2014 r. odmówił ubezpieczonemu przyznania dodatku pielęgnacyjnego.

Od powyższego rozstrzygnięcia ubezpieczony odwołał się.

Dowód:

- akta ZUS

W toku niniejszego postępowania sądowego u odwołującego się stwierdzono:

- osłabienie funkcji fonacyjnej krtani z zachowaniem funkcji oddechowej,
- drżenie samoistne,
- obustronny przykurcz Dupuytrena leczony operacyjnie,
- obustronny zespół cieśni kanału nadgarstka zwłaszcza po lewej, leczony operacyjnie,
- przewlekły zespół bólowy kręgosłupa C i L-S,
- chorobę niedokrwienną kończyn dolnych.

U badanego stwierdza się zaburzenia ze strony krtani, określone jako dystonia krtaniowa, objawiające się zaburzeniem emisji głosu, która nasila się przy emocjach i wysiłku fizycznym. Funkcja oddechowa krtani jest zachowana, nie ma duszności wdechowej, głos jest słaby drżący, ale czysty.

Przewlekłe uszkodzenie nerwów kończyn górnych (czuciowe i ruchowe potwierdzone w badaniu EMG), dysfunkcje dłoni spowodowane osłabieniem siły mięśniowej kończyn górnych, brak tętna na obu stopach z oziębieniem kończyn dolnych, zaburzenia emocjonalne z powodu braku możliwości rozebrania się i ubrania samodzielnie oraz cały czas występujące drżenie palców obu dłoni nasilające się przy próbie wykonywania polecenia czynią opiniowanego niezdolnym do samodzielnej egzystencji nadal, do dnia 28.02.2017 roku. Badany nie może samodzielnie wykonywać wielu czynności życia codziennego jak toaleta, golenie się, przygotowywanie posiłków, sprzątanie, które są absolutnie potrzebne w życiu codziennym. Wymaga także pomocy w dojazdach i wizytach u lekarza, nie może samodzielnie korzystać ze środków komunikacji publicznej. Brak jest jakiegokolwiek poprawy od poprzednich ocen ZUS uznających badanego za niezdolnego do samodzielnej egzystencji.

Dowód:

- opinia sądowo-lekarska z dnia 13.08.2014 r. – k. 9-10,
- opinia sądowo – lekarska z dnia 16.12.2014 r. - k. 14-16,

- opinia uzupełniająca z dnia 23.02.2015 r. – k. 29,

- dokumentacja medyczna – akta ZUS.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zalegających w aktach ZUS dokumentów oraz opinii biegłych.

W całości podzielił Sąd wnioski i tezy wypływające z tych dokumentów. Ich autentyczność oraz wiarygodność nie były kwestionowane przez żadną ze stron. Brak więc było jakichkolwiek podstaw – także takich, które należałoby uwzględnić z urzędu – by dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego. Stąd stosownie do treści art. 244 § 1 kpc dokumenty urzędowe stanowiły dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone, a dokumenty prywatne, że osoba która je podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 kpc).

Sąd ustalając stan faktyczny niniejszej sprawy podzielił w całości wnioski opinii biegłych sądowych z zakresu otolaryngologii, ortopedii i neurologii. Opinie te odpowiadają na pytania postawione przez Sąd oraz zostały w sposób przekonujący uzasadnione, a poza tym rzeczowo odnosiły się do okoliczności niezbędnych dla ustalenia stanu zdrowia odwołującego się, a w konsekwencji jego zdolności do samodzielnej egzystencji. Przedmiotowe opinie sporządzone zostały przez biegłych sądowych posiadających odpowiednią wiedzę, kwalifikacje oraz doświadczenie zawodowe. Opinie są rzetelne, przekonujące i w pełni pozwalają ustalić stan zdrowia odwołującego się. Specjaliści wydali opinie po zapoznaniu się z dokumentacją oraz po osobistym badaniu odwołującego się, a zatem posiadali kompleksowe informacje niezbędne do sformułowania wniosków. Ich opinie były spójne i nie zawierały wewnętrznych sprzeczności.

Nie podważyły wartości dowodowej wydanej opinii biegłych z zakresu ortopedii i neurologii zarzuty zgłoszone przez ZUS pismem z dnia 28.01.2015 r. (k. 25-26) w których między innymi podniesiono, iż stwierdzone przez biegłych schorzenia narządu ruchu mogłyby skutkować co najwyżej częściową niezdolnością do pracy. W opinii uzupełniającej biegli przekonywująco wyjaśnili słuszność zajętego stanowiska podtrzymując opinię główną. W ocenie Sądu nie można zasadnie twierdzić, że opinia jest niespójna i niewiarygodna. Także w zastrzeżeniach do opinii uzupełniającej (k. 39-40) brak było argumentów, wskazujących na jakieś istotne uchybienia, czy błędy po stronie biegłych, które mogłyby podważać wartość dowodową opinii. ZUS bezzasadnie podważa fakt niezdolności do samodzielnej egzystencji odwołującego się domagając się przy tym przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego lekarza specjalisty z zakresu chorób wewnętrznych.

Sąd oddalił przedmiotowy wniosek dowodowy organu rentowego. W orzecznictwie wskazuje się słusznie, że nie uzasadnia potrzeby powołania innego biegłego jedynie ta okoliczność, iż opinia powołanego już biegłego jest dla strony – w jej odczuciu niekorzystna (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z 22.07.1997r., I CKN 174/97, nie publ.). Mając powyższe na uwadze Sąd uznał sprawę za dostatecznie wyjaśnioną i nie powoływał dodatkowego dowodu z opinii biegłego.

Podkreślić należy, że lekarz orzecznik ZUS w swym orzeczeniu z dnia 29.04.2014 r. uznał odwołującego się za nadal niezdolnego do samodzielnej egzystencji do dnia 28.02.2017 r.

Ponadto przedmiotowe opinie spełniły wymogi przewidziane dla tego rodzaju środków dowodowych określone w art. 278 k.p.c. i art. 285 k.p.c., zaś w toku postępowania nie ujawniły się żadne okoliczności, które mogłyby podważać zaufanie do wiedzy czy bezstronności biegłych.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z brzmieniem art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku poz. 1440 ze zmianami) dodatek pielęgnacyjny przysługuje ubezpieczonemu, który łącznie spełnia następujące warunki:

- jest uprawniony do emerytury lub renty,
- został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy oraz do samodzielnej egzystencji albo ukończył 75 lat życia, chyba że przebywa w zakładzie opiekuńczo leczniczym lub zakładzie pielęgnacyjno opiekuńczym (z wyjątkiem sytuacji przebywania poza placówką przez okres dłuższy niż 2 tygodnie w miesiącu).

W przedmiotowej sprawie poza sporem pozostaje okoliczność, iż odwołujący się jest uprawniony do emerytury, którą pobiera od dnia 27.09.2007 r. Ta kwestia nie była kwestionowana przez strony postępowania. Spór dotyczył natomiast uznania ubezpieczonego za osobę niezdolną do samodzielnej egzystencji.

Sam termin „niezdolność do samodzielnej egzystencji” zdefiniowany został w art. 13 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jako spowodowana naruszeniem sprawności organizmu konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy drugiej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych. Pojęcie to ma zatem szeroki zakres przedmiotowy. Trzeba bowiem odróżnić opiekę, oznaczającą pielęgnację, czyli zapewnienie ubezpieczonemu możliwości poruszania się, odżywiania, zaspokajania potrzeb fizjologicznych, utrzymywania higieny osobistej itp. od pomocy w załatwianiu elementarnych spraw życia codziennego, takich jak robienie zakupów, uiszczanie opłat, składanie wizyt u lekarza. Wszystkie zaś powyższe czynniki łącznie wyczerpują treść terminu „niezdolność do samodzielnej egzystencji”.

Istota niniejszego problemu sprowadza się do pytania, czy odwołujący się spełnia ustawowe przesłanki uznania go za osobę niezdolną do samodzielnej egzystencji w podanym wyżej znaczeniu tego pojęcia. Sąd Okręgowy dopuścił na tę okoliczność dowód z opinii biegłych lekarzy o specjalnościach adekwatnych do sygnalizowanych przez ubezpieczonego schorzeń.

Na podstawie analizy dokumentacji medycznej oraz wyników bezpośrednich badań przedmiotowych biegli rozpoznali u odwołującego się osłabienie funkcji fonacyjnej krtani z zachowaniem funkcji oddechowej, drżenie samoistne, obustronny przykurcz Dupuytrena leczony operacyjnie, obustronny zespół cieśni kanału nadgarstka zwłaszcza po stronie lewej leczony operacyjnie, przewlekły zespół bólowy kręgosłupa C i L-S, chorobę niedokrwienną kończyn dolnych.

Przewlekłe uszkodzenie nerwów kończyn górnych (czuciowe i ruchowe potwierdzone w badaniu EMG), dysfunkcje dłoni spowodowane osłabieniem siły mięśniowej kończyn górnych, brak tętna na obu stopach z oziębieniem kończyn dolnych, zaburzenia emocjonalne z powodu braku możliwości rozebrania się i ubrania samodzielnie oraz cały czas występujące drżenie palców obu dłoni nasilające się przy próbie wykonywania polecenia czynią opiniowanego niezdolnym do samodzielnej egzystencji nadal do dnia 28.02.2017 roku. Badany nie może samodzielnie wykonywać wielu czynności życia codziennego jak toaleta, golenie się, przygotowywanie posiłków, sprzątanie, które są absolutnie potrzebne w życiu codziennym. Wymaga także pomocy w dojazdach i wizytach u lekarza, nie może samodzielnie korzystać ze środków komunikacji publicznej.

Z powyższych względów należy uznać, że odwołujący jest osobą niezdolną do samodzielnej egzystencji i na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 kpc, należało zmienić zaskarżoną decyzję i przyznać odwołującemu dodatek pielęgnacyjny od dnia 1.03.2014 roku do dnia 28.02.2017 roku.